

COAT

Climate-ecological Observatory Arctic Tundra

Dálkkádatrievdamiid jođánis duođašteapmi ja gieđahallan

Davvin lieggana njeallje geardde jođáneappot go muđui máilmmis. Dáppe vuhttojit muhtun dat vuosttaš ja stuorámus rievdamat luonddus, ja dát rievdamat bohtet dovdot miehtá máilmmi. Dárkunvuogádat COAT gávdná ja duođašta daid rievdamiid Finnmárkkus ja Svalbárddas. Dainnalágiin addá COAT dieđalaš vuođu ja einnostusaid maid Norga ja riikkaidgaskasaš servodat sáhtta atnit gieđahallat dálkkádatroasu váikkuhusaid lundui.

Máilmminjunuš dárkunvuogádat

- Dárkilis dihtorjođihuvvon modeallat mat einnostit dálkkádatváikkuhusaid ekovuogádagaide ja biologalaš šláddjivuhtii.
- Dálkestašuvnnat, temperaturmihttárat ja eará sensorat mat gozihit dálkkádat- ja ekovuogádaga Nuorta-Finnmárkkus ja Oarje-Spitsbergenis.
- Njiččehasaidda ja lottiid olles šládjaservodagaid gozihit jienai- guin ja govaiguin.
- Šaddodaga ja šaddodatvahágiid analysat gáiddusmihtidemiid vuođu satelihtaiguin ja dronaiguin.
- Dutkanguovllus registreret jahkásaččat ja vuogádatlaččat olles eallámušráidduid biobuvttademiid; šattuid rájes boraspiriidda rádjái.
- Golbma bistevaš ja mánga sirdevaš gieddestašuvnna, fievrut ja gieddebargoneavvut sihke geassái ja dálvá, kantuvra, vuorká- sadii ja bargit Longyearbyenis, Ny-Ålesundas ja Čáhcesullos.
- Rutiinnat ovttasdoaimat báikegottiin ja hálddašaneiseválddiiguin.

Dehálaš máhttobuvttadeapmi

- COAT lea almmuhan dieđuid 269 dieđalaš almmuheapmái.
- COAT dutkit leat Ártkalaš ráđi "Arctic Biodiversity Assessment" raportta váldočállit ja COAT dieđut leat guovddázis das.
- Guovamánu 24. beaivi 2022 rájes lea dušše COAT mii addá máilbmái ekovuogádatdievatlaš dieđuid dálkkádatrievdama váikkuhusaid birra Eurásia oasis Ártkasis.

Govva: Moritz Klinghardt

2010	2013	2015	2024
Oassin ráđdehusa davvig- uovlovuoruheamis oázžu UiT bargun plánet máilmminjunuš dárkunvuogádaga duođaštan dihte dálkkádatrievdamiid váikkuhusaid ártkalaš eananguovlluide	COAT buktá vuost- taš raportta mas čoaikkáigeassá dutkanbohtosiid dan rádjái ja mas buktá plána viidáset bargui..	COAT bohtá Dutkanráđi kártii "Norsk veikart for forskningsinfrastruktur". Olggaldas juolludeamit ja siskkáldas ruđat UiT Norgga ártkalaš universitehtas ja ovt- tasbargoásahusain mat dahket oktiibuot 247 MNOK, leat huksen infrastruktuvrá.	COAT oázžu 20 MNOK doaib- maruhtan bušeahhtašiehtadu- sas ráđdehusbellodagaid (BB ja BB) ja SG gaska. Seammás bivdá Stuoradggi "ráđdehusa sihkkarastit ahte infrastruktuvrá huksejuvnon birasdárkun- vuogádaga COAT čada ain ovddivuvo".

COAT lea earret eará duođaštan ahte

- Finnmárku ja Svalbárda leat jođánit guođđime dan dálkkádatsona masa ovdal leat gullan.
- Miljovnna hektára ártkalaš vuovdi fallehuvvui 2000-logus garrasit dan dihte go lastamáđut bohtet davvelebbui lieggaset dálkkádaga dihte.
- Billahuvvan ja jápmán vuovdi vurke unnit karbona, lea heajut guohtuneanan bohccuide ja dat unnida vuovdealáhusa árvoháhkama. Dakkár vuovddis lea maid unnit biologalaš šláddjivuhta.
- Lottit mat monnejit váriin ja duoddariin mat vuovdiluvvet, borahallet dájvjiibut lassáneaddji boraspiriide.
- Olles ártkalaš šlájaid šládjaservodat lea unnume.

23 MNOK jahkásaččat várrejuvnon doaibmaruhtan COAT: i addá Norgii

- Gearggusvuođa ja doaibmanvejolašvuođa dálkkádat- ja luondduroasus.
- Riikkaidgaskasaš njunušdutkan alla servodatrelevánsain.
- Posišuvnna njunuš riikkaidgaskasaš máhtobuvttadeaddjin dálkkádatrievdamiid ja dálkkádatroasu váikkuhusaid birra davviguovlluin.

Rolf Anker Ims
COAT jođiheaddji – Ekologijaprofessor

rolf.ims@uit.no
+47 77 64 64 76
+47 915 44 576

